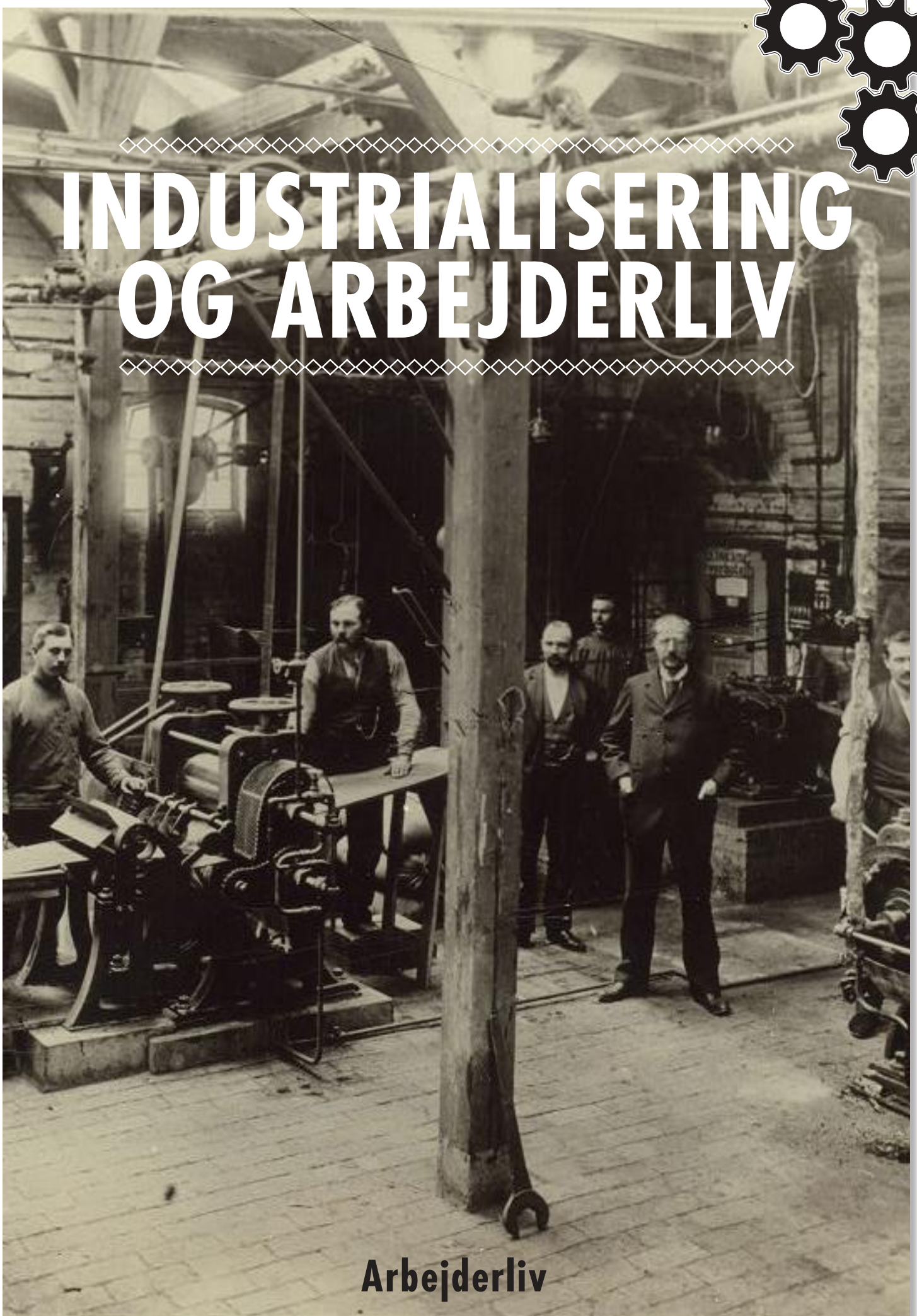

INDUSTRIALISERING OG ARBEJDERLIV

Arbejderliv

Om fortælleren:

Astrid Berg er 32 år og bor sammen med sin mand og tre børn i København. Når der er arbejde at få, arbejder de alle, men lige for tiden overlever de på den løn hun tjener på spinderiet, og hvad den ældste på 13 kan lave som mælke-dreng.

.....
Lønnen på spinderiet er ganske elendig, og oven i det bliver kvinderne ofte skældt ud eller får bøder for ting som at komme bare et minut for sent, at være for længe på wc eller endda - i et enkelt tilfælde - for at kigge på en kollegas gave.

Og mens lønnen skal ned, så bliver arbejdet hele tiden hårdere. Det sker for eksempel ofte, at en arbejderske ikke kan lave akkord, men må nøjes med den lavere dagløn, fordi spinderiet ikke har nok maskiner eller mangler materialer. Jeg tror det skyldes, at ledelsen har så travlt med at give bøder og holde øje med arbejderne, at de glemmer at passe fabrikken.

Og arbejdet bliver sværere. Tidligere var der for eksempel tre kvinder ved heglemaskinen (en maskine der frigør fibrene i fx hør eller hamp), men nu er der kun to. Og tidligere blev hampen rensset af arbejdsmænd, inden den kom til heglemaskinen, men nu kommer den helt rå i maskinen, og det gør arbejdet hårdere og mere beskidt. Desuden kører maskinerne omtrent dobbelt så hurtigt som tidligere, og det giver dobbelt arbejde til dem, der passer dem.

Spindemestrenes behandling af os arbejdskere er et kapitel for sig. Længe havde vi en der kunne finde på at prygle os - endda med så farligt et våben som en skrueøgle. Vi klagede over ham flere gange, men uden bestyreren gjorde noget ved det. Den nuværende spindemester slår ikke, men skælder ud og giver bøder. At komme blot et minut for sent en morgen koster en bøde, og en kvinde fik en bøde for at spørge, om hun måtte gå tidligere, og hvis han synes en arbejder et øjeblik ser ud til at hygge sig, så koster det også.

Det er sandt at fabrikkens ledelse gerne vil sørge for mad til fattige børn og på anden måde fremstå som velgørere. Men det er jo også nemt, når bestyreren tilbageholder så store dele af arbejdernes elendige løn i form af bøder.

Ordliste:

Spinderi

En fabrik hvor man fremstiller reb, tråd mm. ved at spinde (sno) fibre.

Akkord

At man kun bliver betalt for den mængde arbejde man laver - for eksempel hvor mange meter reb, man har lavet.

Arbejderske

kvindelig arbejder.

GRUPPE
1

NAVN:

Edith Bang

ARBEJDSPLADS:

Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:

Rebfremstilling

FORHOLD: Ensartet hårdt og til tider meget beskidt arbejde. Luften er fuld af støv og larm, og I arbejder til en ussel løn, ligesom I ofte idømmes bøder for selv den mindste forseelse.

Du er gift og har fire børn, og selvom din mand også arbejder, er familien helt afhængig af din indkomst. Men dit arbejde er hårdt og dårligt lønnet, så du vil gå langt for at forbedre dine vilkår. Så længe det ikke stiller dig dårligere, end du er nu, selvfølgelig.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
1

NAVN:

Marie Lund Jensen

ARBEJDSPLADS:

Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:

Rebfremstilling

FORHOLD: Ensartet hårdt og til tider meget beskidt arbejde. Luften er fuld af støv og larm, og I arbejder til en ussel løn, ligesom I ofte idømmes bøder for selv den mindste forseelse.

Du er gift og har fire børn. Både din mand og den ældste arbejder på tændstikfabrikken, men ellers er familien helt afhængig af din indkomst. Du vil gerne forbedre dine arbejdsvilkår, men du ved ikke om det er det rigtige at strejke.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
1

NAVN:

Inger Holm-Hansen

ARBEJDSPLADS:

Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:

Rebfremstilling

FORHOLD: Ensartet hårdt og til tider meget beskidt arbejde. Luften er fuld af støv og larm, og I arbejder til en ussel løn, ligesom I ofte idømmes bøder for selv den mindste forseelse.

Du er gift og har fem børn. De tre af dem arbejder, og det samme gør din mand. Pengene er små, men I har før klaret jer, hvor du var arbejdsløs i en kort periode for at finde et bedre arbejde. Du tror, at man af og til må tage en chance.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
1

NAVN:

Gudrun Petersen

ARBEJDSPLADS:

Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:

Rebfremstilling

FORHOLD: Ensartet hårdt og til tider meget beskidt arbejde. Luften er fuld af støv og larm, og I arbejder til en ussel løn, ligesom I ofte idømmes bøder for selv den mindste forseelse.

Du er ugift og uden børn. Du bor billigt og får det til at løbe rundt. Du kan godt lide ideen om at strejke for bedre vilkår, men du tror det kræver, at I er helt enige.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
1

NAVN:

Kirstine Nielsen

ARBEJDSPLADS:

Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:

Rebfremstilling

FORHOLD: Ensartet hårdt og til tider meget beskidt arbejde. Luften er fuld af støv og larm, og I arbejder til en ussel løn, ligesom I ofte idømmes bøder for selv den mindste forseelse.

Du er gift og har to små børn. I har ikke mange penge, men det hænger sammen – og I har endda en lille opsparing til, hvis noget skulle gå galt. Så du kan godt tåle at være uden arbejde lidt tid, men så koster det jo opsparingen, og hvad gør I så, hvis din mand også mister sit arbejde?

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
1

NAVN:

Astrid Schmidt

ARBEJDSPLADS:

Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:

Rebfremstilling

FORHOLD: Ensartet hårdt og til tider meget beskidt arbejde. Luften er fuld af støv og larm, og I arbejder til en ussel løn, ligesom I ofte idømmes bøder for selv den mindste forseelse.

Du er ugift og uden børn. Det vil sige, at du kun har dig selv at stå til ansvar over for, og du vil hellere tage en chance nu, i håb om at kunne forbedre dine chance, for at få bedre vilkår på længere sigt.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
2

NAVN:
Kristian Hansen

ARBEJDSPLADS:
Clausen Bryggerierne

BRANCHE:
Ølbrygning

FORHOLD: Ekstremt larmende og hårdt fysisk arbejde. Især om vinteren er det hårdt, fordi jeres tøj tit bliver gennemblødt, når I arbejder med tapning.

Du er gift og har fire børn, og selvom din kone tjener lidt ved hjemmearbejde, er familien helt afhængig af din indkomst. Men dit arbejde er hårdt og dårligt lønnet, og du ønsker, at det var muligt at få bedre vilkår.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
2

NAVN:
Karl Nielsen

ARBEJDSPLADS:
Clausen Bryggerierne

BRANCHE:
Ølbrygning

FORHOLD: Ekstremt larmende og hårdt fysisk arbejde. Især om vinteren er det hårdt, fordi jeres tøj tit bliver gennemblødt, når I arbejder med tapning.

Du er gift og har fire børn. Den ældste arbejder på skråtobaksfabrikken, men ellers er familien helt afhængig af din indkomst. Du vil gerne forbedre dine arbejdsvilkår, men du ved ikke, om det er det rigtige at strejke..

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
2

NAVN:
Erik Jensen

ARBEJDSPLADS:
Clausen Bryggerierne

BRANCHE:
Ølbrygning

FORHOLD: Ekstremt larmende og hårdt fysisk arbejde. Især om vinteren er det hårdt, fordi jeres tøj tit bliver gennemblødt, når I arbejder med tapning.

Du er gift og har fem børn. De tre af dem arbejder, og det samme gør din kone. Pengene er små, men I har før klaret jer, hvor du var arbejdsløs i en kort periode for at finde et bedre arbejde. Du tror, at man af og til må tage en chance..

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
2

NAVN:
Johan Møller

ARBEJDSPLADS:
Clausen Bryggerierne

BRANCHE:
Ølbrygning

FORHOLD: Ekstremt larmende og hårdt fysisk arbejde. Især om vinteren er det hårdt, fordi jeres tøj tit bliver gennemblødt, når I arbejder med tapning..

Du er gift og har tre små børn. I har ikke mange penge, men det hænger sammen - og I har endda en lille opsparing til, hvis noget skulle gå galt. Så du kan godt tåle at være uden arbejde lidt tid, men så koster det jo opsparingen, der ellers skal sikre jer, hvis en af jer bliver syg eller kommer til skade.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
2

NAVN:
Knud Bjerre

ARBEJDSPLADS:
Clausen Bryggerierne

BRANCHE:
Ølbrygning

FORHOLD: Ekstremt larmende og hårdt fysisk arbejde. Især om vinteren er det hårdt, fordi jeres tøj tit bliver gennemblødt, når I arbejder med tapning.

Du er ugift og uden børn. Det vil sige, at du kun har dig selv at stå til ansvar over for, og du vil hellere tage en chance nu, i håb om at kunne forbedre dine chancer for at få bedre vilkår på længere sigt

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
2

NAVN:
Alfred Olesen

ARBEJDSPLADS:
Clausen Bryggerierne

BRANCHE:
Ølbrygning

FORHOLD: Ekstremt larmende og hårdt fysisk arbejde. Især om vinteren er det hårdt, fordi jeres tøj tit bliver gennemblødt, når I arbejder med tapning.

Du er ugift og uden børn. Du bor billigt og får det til at løbe rundt. Du kan godt lide ideen om at strejke for bedre vilkår, men du tror det kræver, at I er helt enige.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
3_____
NAVN:**Lars Bang**_____
ARBEJDSPLADS:**P. Simonsens Skråtobaksfabrik**_____
BRANCHE:**Tobaksfremstilling**

FORHOLD: Hårdt, opslidende og ensformigt arbejde i en luft, der er tyk af dampe. I står tit i samme stilling hele dagen og må knokle for at tjene bare en nogenlunde løn på akkord. Bestyrelsen tilbageholder hver uge 1/6 af jeres løn i to-tre måneder for at sikre, at I opfører jer ordentligt, men bliver man for eksempel fyret, beholder fabriken pengene

Du er gift og har fire børn, og selvom din kone tjener lidt ved hjemmearbejde, er familien helt afhængig af din indkomst. Men dit arbejde er hårdt og dårligt lønnet, så du vil selvfølgelig gerne have bedre vilkår. Bare ikke, hvis det koster dit arbejde.

STREJKE **IKKE STREJKE** **GRUPPE**
3_____
NAVN:**Jens Kristiansen**_____
ARBEJDSPLADS:**P. Simonsens Skråtobaksfabrik**_____
BRANCHE:**Tobaksfremstilling**

FORHOLD: Hårdt, opslidende og ensformigt arbejde i en luft, der er tyk af dampe. I står tit i samme stilling hele dagen og må knokle for at tjene bare en nogenlunde løn på akkord. Bestyrelsen tilbageholder hver uge 1/6 af jeres løn i to-tre måneder for at sikre, at I opfører jer ordentligt, men bliver man for eksempel fyret, beholder fabriken pengene

Du er gift og har fire børn. Den ældste arbejder på skråtobaksfabrikken, men ellers er familien helt afhængig af din indkomst. Du vil gerne forbedre dine arbejdsvilkår, men du ved ikke, om det er det rigtige at strejke.

STREJKE **IKKE STREJKE** **GRUPPE**
3_____
NAVN:**William Andersen**_____
ARBEJDSPLADS:**P. Simonsens Skråtobaksfabrik**_____
BRANCHE:**Tobaksfremstilling**

FORHOLD: Hårdt, opslidende og ensformigt arbejde i en luft, der er tyk af dampe. I står tit i samme stilling hele dagen og må knokle for at tjene bare en nogenlunde løn på akkord. Bestyrelsen tilbageholder hver uge 1/6 af jeres løn i to-tre måneder for at sikre, at I opfører jer ordentligt, men bliver man for eksempel fyret, beholder fabriken pengene

Du er gift og har fem børn. De tre af dem arbejder, og det samme gør din kone. Pengene er små, men I har før klaret jer, hvor du var arbejdsløs i en kort periode for at finde et bedre arbejde. Og du tror, at man af og til må tage en chance.

STREJKE **IKKE STREJKE** **GRUPPE**
3_____
NAVN:**Henry Larsen**_____
ARBEJDSPLADS:**P. Simonsens Skråtobaksfabrik**_____
BRANCHE:**Tobaksfremstilling**

FORHOLD: Hårdt, opslidende og ensformigt arbejde i en luft, der er tyk af dampe. I står tit i samme stilling hele dagen og må knokle for at tjene bare en nogenlunde løn på akkord. Bestyrelsen tilbageholder hver uge 1/6 af jeres løn i to-tre måneder for at sikre, at I opfører jer ordentligt, men bliver man for eksempel fyret, beholder fabriken pengene

Du er gift og har tre små børn. I har ikke mange penge, men det hænger sammen – og I har endda en lille opsparing til, hvis noget går galt. Så du kan godt tåle at være uden arbejde lidt tid, men så koster det jo opsparingen der ellers skal sikre jer, hvis en af jer bliver syg eller kommer til skade.

STREJKE **IKKE STREJKE** **GRUPPE**
3_____
NAVN:**John Agerbo**_____
ARBEJDSPLADS:**P. Simonsens Skråtobaksfabrik**_____
BRANCHE:**Tobaksfremstilling**

FORHOLD: Hårdt, opslidende og ensformigt arbejde i en luft, der er tyk af dampe. I står tit i samme stilling hele dagen og må knokle for at tjene bare en nogenlunde løn på akkord. Bestyrelsen tilbageholder hver uge 1/6 af jeres løn i to-tre måneder for at sikre, at I opfører jer ordentligt, men bliver man for eksempel fyret, beholder fabriken pengene

Du er ugift og uden børn. Det vil sige, at du kun har dig selv at stå til ansvar over for, og du vil hellere tage en chance nu, i håb om at kunne forbedre dine chancer for at få bedre vilkår på længere sigt.

STREJKE **IKKE STREJKE** **GRUPPE**
3_____
NAVN:**Kaj Vejle**_____
ARBEJDSPLADS:**P. Simonsens Skråtobaksfabrik**_____
BRANCHE:**Tobaksfremstilling**

FORHOLD: Hårdt, opslidende og ensformigt arbejde i en luft, der er tyk af dampe. I står tit i samme stilling hele dagen og må knokle for at tjene bare en nogenlunde løn på akkord. Bestyrelsen tilbageholder hver uge 1/6 af jeres løn i to-tre måneder for at sikre, at I opfører jer ordentligt, men bliver man for eksempel fyret, beholder fabriken pengene

Du er ugift og uden børn. Du bor billigt og får det til at løbe rundt. Du kan godt lide ideen om at strejke for bedre vilkår, men du tror det kræver, at I er helt enige.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
4

NAVN:
Mogens Andersen

ARBEJDSPLADS:
Smalleværket

BRANCHE:
Tekstilfremstilling

FORHOLD: Hårdt, ensformigt og larmende arbejde. Luften er fuld af støv og fibre, fabrikken er kold, og I bliver idømt bøder for de mindst forseelser.

Du er gift og har fire børn, og selvom din kone tjener lidt ved hjemmearbejde, er familien helt afhængig af din indkomst. Men dit arbejde er hårdt og dårligt lønnet, så du vil gerne forbedre dine vilkår, hvis du kan.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
4

NAVN:
Poul Pedersen

ARBEJDSPLADS:
Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:
Tekstilfremstilling

FORHOLD: Hårdt, ensformigt og larmende arbejde. Luften er fuld af støv og fibre, fabrikken er kold, og I bliver idømt bøder for de mindst forseelser.

Du er gift og har fire børn. Den ældste arbejder på skråtoaksfabrikken, men ellers er familien helt afhængig af din indkomst. Du vil gerne forbedre dine arbejdsvilkår, men du ved ikke, om det er det rigtige at strejke.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
4

NAVN:
William Christiansen

ARBEJDSPLADS:
Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:
Tekstilfremstilling

FORHOLD: Hårdt, ensformigt og larmende arbejde. Luften er fuld af støv og fibre, fabrikken er kold, og I bliver idømt bøder for de mindst forseelser.

Du er gift og har fem børn. De tre af dem arbejder, og det samme gør din kone. Pengene er små, men I har før klaret jer, hvor du var arbejdsløs i en kort periode for at finde et bedre arbejde. Du tror, at man af og til må tage en chance

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
4

NAVN:
John Nielsen-Kjær

ARBEJDSPLADS:
Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:
Tekstilfremstilling

FORHOLD: Hårdt, ensformigt og larmende arbejde. Luften er fuld af støv og fibre, fabrikken er kold, og I bliver idømt bøder for de mindst forseelser.

Du er gift og har tre små børn. I har ikke mange penge, men det hænger sammen - og I har endda en lille opsparing til, hvis noget går galt. Så du kan godt tåle at være uden arbejde lidt tid, men så koster det jo opsparingen der ellers skal sikre jer, hvis en af jer bliver syg eller kommer til skade.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
4

NAVN:
Mads Smed

ARBEJDSPLADS:
Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:
Tekstilfremstilling

FORHOLD: Hårdt, ensformigt og larmende arbejde. Luften er fuld af støv og fibre, fabrikken er kold, og I bliver idømt bøder for de mindst forseelser.

Du er ugift og uden børn. Det vil sige, at du kun har dig selv at stå til ansvar over for, og du vil hellere tage en chance nu, i håb om at kunne forbedre dine chancer for at få bedre vilkår på længere sigt

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
4

NAVN:
Poul-Erik Bjerg

ARBEJDSPLADS:
Brd. Lunds Spinderi

BRANCHE:
Tekstilfremstilling

FORHOLD: Hårdt, ensformigt og larmende arbejde. Luften er fuld af støv og fibre, fabrikken er kold, og I bliver idømt bøder for de mindst forseelser.

Du er ugift og uden børn. Du bor billigt og får det til at løbe rundt. Du kan godt lide ideen om at strejke for bedre vilkår, men du er lidt bange for, at noget kan gå galt.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
5

NAVN:
Jens-Kristian Olsen

ARBEJDSPLADS:
W&B Skibsværft

BRANCHE:
Skibsbyggeri

FORHOLD: Hårdt, nedslidende arbejde. Ofte farligt på grund af for eksempel store, uafskærmede maskiner, samt dampkedler og smelteovne uden afspærring. Formændene er de rene tyranner.

Du er gift og har fire børn, og selvom din kone tjener lidt ved hjemmearbejde, er familien helt afhængig af din indkomst. Men dit arbejde er hårdt og dårligt lønnet, så du vil gerne forbedre dine vilkår, hvis du kan.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
5

NAVN:
Ole Martinussen

ARBEJDSPLADS:
W&B Skibsværft

BRANCHE:
Skibsbyggeri

FORHOLD: Hårdt, nedslidende arbejde. Ofte farligt på grund af for eksempel store, uafskærmede maskiner, samt dampkedler og smelteovne uden afspærring. Formændene er de rene tyranner.

Du er gift og har fire børn. Den ældste arbejder på skråtobaksfabrikken, men ellers er familien helt afhængig af din indkomst. Du vil gerne forbedre dine arbejdsvilkår, men du ved ikke, om det er det rigtige at strejke.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
5

NAVN:
Knud Møller

ARBEJDSPLADS:
W&B Skibsværft

BRANCHE:
Skibsbyggeri

FORHOLD: Hårdt, nedslidende arbejde. Ofte farligt på grund af for eksempel store, uafskærmede maskiner, samt dampkedler og smelteovne uden afspærring. Formændene er de rene tyranner.

Du er gift og har fem børn. De tre af dem arbejder, og det samme gør din kone. Pengene er små, men I har før klaret jer, hvor du var arbejdsløs i en kort periode for at finde et bedre arbejde. Du tror, at man af og til må tage en chance.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
5

NAVN:
William Andresen

ARBEJDSPLADS:
W&B Skibsværft

BRANCHE:
Skibsbyggeri

FORHOLD: Hårdt, nedslidende arbejde. Ofte farligt på grund af for eksempel store, uafskærmede maskiner, samt dampkedler og smelteovne uden afspærring. Formændene er de rene tyranner.

Du er gift og har tre små børn. I har ikke mange penge, men det hænger sammen - og I har endda en lille opsparing til, hvis noget går galt. Så du kan godt tåle at være uden arbejde lidt tid, men så koster det jo opsparingen der ellers skal sikre jer, hvis en af jer bliver syg eller kommer til skade.

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
5

NAVN:
Peder Skjern

ARBEJDSPLADS:
W&B Skibsværft

BRANCHE:
Skibsbyggeri

FORHOLD: Hårdt, nedslidende arbejde. Ofte farligt på grund af for eksempel store, uafskærmede maskiner, samt dampkedler og smelteovne uden afspærring. Formændene er de rene tyranner.

Du er ugift og uden børn. Det vil sige, at du kun har dig selv at stå til ansvar over for, og du vil hellere tage en chance nu, i håb om at kunne forbedre dine chancer for at få bedre vilkår på længere sigt

STREJKE **IKKE STREJKE**

GRUPPE
5

NAVN:
Albert Nielsen

ARBEJDSPLADS:
W&B Skibsværft

BRANCHE:
Skibsbyggeri

FORHOLD: Hårdt, nedslidende arbejde. Ofte farligt på grund af for eksempel store, uafskærmede maskiner, samt dampkedler og smelteovne uden afspærring. Formændene er de rene tyranner.

Du er ugift og uden børn. Du bor billigt og får det til at løbe rundt. Du kan godt lide ideen om at strejke for bedre vilkår, men du tror det kræver, at I er helt enige.

STREJKE **IKKE STREJKE**